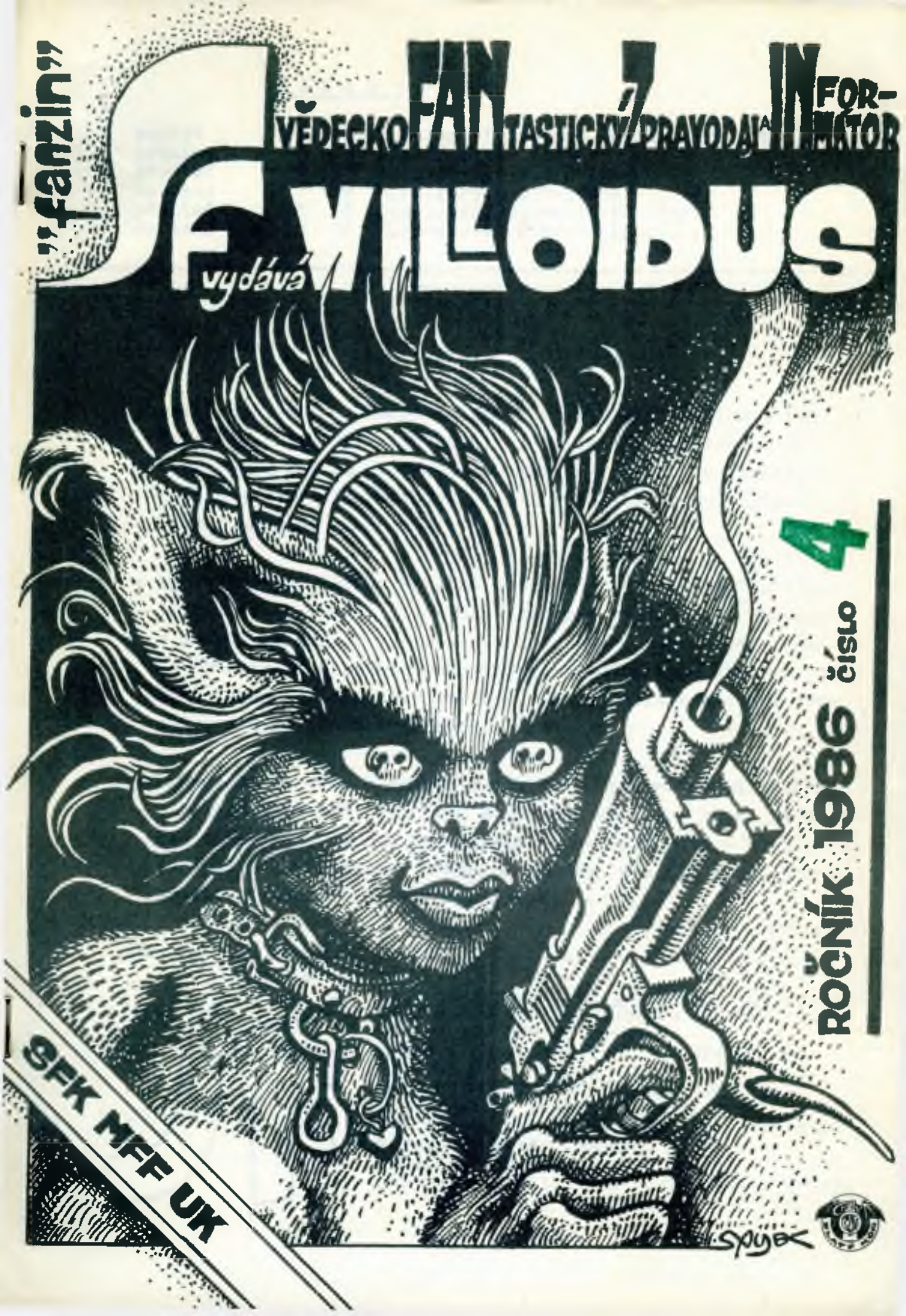
"fanzin"

SF

VĚDECKO FANTASTICKÝ ZPRAVODAJ A INFORMÁTOR

vydává

VILOIDUS

ROČNÍK 1986 ČÍSLO 4

SFK MFF UK

O B S A H :

pagiát	str.	2	P.Holan: Sokratovo značně pokročilé odpoledne
překlad	"	3	K.Kochański: Věštba
překlad	"	17	R.Bradbory: Modrá láhev
recenze	"	24	M.Bulgakov: Diboliáda
překlad	"	28	Opočlověk, kosmočlověk /Pagi/
obrázek	"	30	E.Nováková: Mimozemštan...

Zprávy a zprávičky:
==========

- podle posledních /neoficielních/ zpráv měla antologie Iva Železného: "ROBOTI A ANDROIDI" jíti ještě před vánoci do tiskárny a tam se prý dokonce tisknout !!!... V antologii jsou obsaženy díla I.ASIMOVA /přibližně polovina knihy/. Takže, máme se na co těšit !!!!!

- upozorňujeme všechny SFkluby a pravidelné čtenáře, že v letošním roce /jak se již stalo tradicí/ vyjdou opět fanziny s pořadovým číslem 7, tzn. že letos vyjde sedm čísel našeho fanzinu. Současně upozorňujeme čtenáře typu Ditmara CHMELAŘE /vydávajícího také fanzin/, že mu pošleme všechny fanziny, jen co budou vyčištěny....

- omlouváme se všem čtenářům a především pak autorovi překladu díla J.P.Farmera: Svět řeky za špatný výtisk - resp. za špatnou čitelnost tohoto hodnotného díla. Dílo bude - v čitelnější podobě uveřejněno v BONSAI č.2/1986, kde si je budou moci přečíst i čtenáři se špatným zrakem...

upravil + připravil
-mhv-

1986

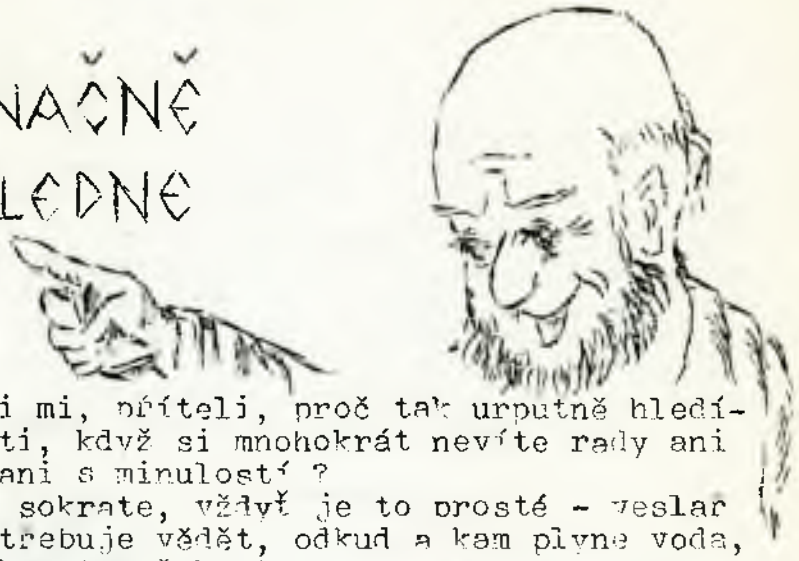
4

vědecko-fantastický zpravodaj a informátor
fanzin pro vnitřní potřebu SFK Villoidus
při FO SSM MFF UK Praha
vychází neperiodicky 5 - 7 krát ročně
NEPRODEJNÝ - zdarma !!!
náklad 260 výtisků; počet stran 30
Šéfredaktor: Martin Hlaváč
Na čísle 4 spolupracovali: Eva + Martin Novákovi, Jarda Kašpar
redakční uzávěrka: 1.12.1986
adresa: SFK Villoidus FO/II, kolej Hvězda
162 08 PRAHA 6 - Petřiny

FV SSM 310

PETR HOLAN:

SOKRATOVO ZNAČNĚ POKROČILÉ ODPOLEDNE

UVEŘEJŇUJEME JEDEN PAGIÁT

Sokrates: Vysvětli mi, příteli, proč tak urputně hledíte do budoucnosti, když si mnohokrát nevíte rady ani s přítomností, ani s minulostí ?

Rampasides: Velký sokrate, vždyť je to prosté - veslař v loďce vždy potřebuje vědět, odkud a kam plyne voda, která ho unáší korytem řeky !

S: To je hluboká pravda, příteli, a ty určitě toho o budoucnosti víš velmi mnoho !

R: Um, říká se to - ovšem ty toho o budoucnosti víš určitě víc než já.

S: Nepřeceňuj mne, příteli - vždyť víš, že nic nevím ! Ale abychom se vrátili k původnímu tématu - bude všechno takové, jak o tom ty i tvoji přátelé vyprávíte ?

R: Samozřejmě, vždyť právě proto o tom mluvíme, aby se lidé seznámili s budoucností.

S: Promiň, příteli, ale tady tomu přestávám rozumět. Proč lidem říkáte, jací budou, když takoví budou ?

R: Sokrate, asi jsem se nevyjádřil dostatečně přesně. My lidem říkáme, jací mohou být - nebo naopak.

S: Tedy jste jakýmisi navigátory ? Lidem, kteří vědí odkud jdou a kde jsou, ukazujete směr a místo, kam by měli jít ?

R: Sokrate, ty vždy dokážeš přesně vystihnout podstatu problému !

S: Děkuji ti, avšak já jsem jen opakoval tvá slova. Měl bych však otázku: Budoucnost existuje jen jedna, nebo je budoucností povícero ?

R: Ovšemže existuje jediná - což je možné náš svět rozdělit na dva, úplně stejné, jako je ten původní ?

S: Tvé vysvětlení je jasné jako letní obloha. Nicméně tě poprosím, abys mi je doplnil. Všichni, kdo spolu s tebou ukazují budoucnost, ukazují stejnou jako ty ?

R: Samozřejmě nikoliv, milý Sokrate. Vždyť každý z nás vidí svět svýma očima.

S: To tedy znamená, že několik existuje jediná budoucnost, přesto k ní vede více různých cest ?

R: Snažíš se mne znásilnit, velký Sokrate. Existovat bude jediná budoucnost, my však nevíme, která z mnoha možných to bude.

S: Přesto ale ukazujete cestu, která k ní vede ?

R: A to je právě science-fiction, milý Sokrate !

Krzysztof K o c h a ń s k i

se narodil v roce 1958. Žije v Koszalinu a svoji první SF povídku s názvem "Nie osiągnąć szczytu" uveřejnil v týdeníku "Na przełaj" / 7/1979 /. Tři povídky publikoval nadějný polský autor v měsíčníku "Fantastyka", další pak vyšly v sešitové edici "Fantom" vydavatelství "Alma-Press". Jeho povídka "Zabójca czarownic" byla odměněna literární cenou měsíčníku "Fantastyka" za rok 1984. Píše jemné, poeticky laděné příběhy, jejichž hrdinové se stretávají s láskou v nejméně očekávaný okamžik /"Zabójca czarownic", "Dzieciel Słowa"/. Nezalekne se však ani horrorově tajemného námětu "Lewiatan".

Zaskřípal železný zámek.

– Nashledanou, Benete! – zavolal strážník a ironicky pokývl hlavou.

Arch Benet ho obdařil mrazivým pohledem, chvíli se tak díval, nakonec se však otočil a vyšel na ulici. Náhle se zastavil a počkal na rachot zavíraných dveří; ten zvuk ho potěšil. Vězení vědecky považoval za přísernu nelítostně popukávajících lidí, kterým život ukázal své nejhorší stránky.

– Sbohem – zabručel vzdorovitě strážníkovi; nepláno val se sem nikdy vrátit.

Pomalu se vpřed, ale za chvíli znovu znervóznělý. Opíjelo ho vědomí získané svobody. Shodil na chodník plátěnou tašku, která obsahovala celý jeho majetek. "Co dál?" Za zdí se jiní starali, aby si takovou otázku nekladl, každý den probíhal ve shodě se stanoveným harmonogramem. Teď se to mělo změnit. Odřekl přece pomoc nabízenou správou vězení; k údivu ředitele roztrhal nabídku k práci, nepodepsal rovněž civilní šaty, které – ve shodě s řády – náležely odsouzeným absolvujícím trest odnětí svobody na dobu delší než jeden rok.

Podíval se na své ruce a smutně se usmál; rukávy bundy byly příliš krátké. Během těch čtyř let nejspíše vyrostl, i když si to dříve neuvědomoval. Do vězení se dostal v šestnácti letech, teď mu bylo dvacet, ale životními zkušenostmi měl tolik co tenkrát. Věděl, že mu to vystačí.

Povzdechl si. Vzduch se mu zdál příjemně čistý a vonící, jakoby nad vězeňskými zdmi visel pokrov, který zadržoval zatuchlinu osamění.

Náhle si uvědomil, že po někdo po oruje. Na protější straně ulice stál vysoký muž se sportovní čepicí, jejíž štítek mu zakrýval tvář. Arch znervóznělý. Bylo mu jasné, že, když stojí nehybně před branou vězení, musí vzbuzovat pozornost kolemjdoucích. Zvedl tašku, použil co nejrychleji zmizet z tohoto místa. Najednou mávl muž výzvavně rukou a přešel přes ulici. Za chvíli stál před Archem.

– Pan Benet? – zeptal se.

- O co jde ?
- Jsem ze sociální péče.
Chvíle úžasu.
- A já z velvyslanectví na Marsu - odpověděl Arch s vážnou tváří. Úředníci sociální péče mu svou pomoc nabízeli už ve vězení; poslal je tehdy k čertu. V žádném případě nevypadal neznámý na to, že by se právě vrátil z pekla.
- Jmenuji se Colins - muž ignoroval Archovu odpověď. Možná považoval za málo důležité říci název organizace, kterou reprezentoval.
Pokud to ovšem byla organizace.
Arch Benet mlčel.
- Zvu vás ke krátkému rozhovoru - začal Colins. - Za rohem na nás čeká auto.
Arch nadzvedl obočí:- O čem se máme bavit ?
- Všeobecně řečeno ... o vaší budoucnosti.
- A jestli odmítnu ?
- ... Co ?
- Rozhovor ...
Kůže na tvářích Colinse se napjala.
- Ve chvíli, kdy jsem k vám přišel, jsem spustil jistý sled událostí a dále půjde všechno podle předem připraveného plánu. Nevyhnutelně. Mohu vám říci, že ten plán má alternativy, a druhá varianta předpokládá smrt Arche Beneta.
- Nesmysl ?! - vykřikl Arch odvážně, ale srdce mu bylo silnější.
- Druhá varianta předpokládá, že budete nebožtíkem - opakoval Colins.
Ticho, které nastalo po těchto slovech, mohlo s úspěchem ohlašovat konec světa.
- Jdu s vámi - řekl Arch rozhodným tónem. Zachoval si tak aspoň zdání nezávislosti.
Automobil byl zaparkován ve stínu kaštanu rostoucího vedle ulice, která nesousedila s pozemky vězení. Arch pochopil, že, i kdyby ho někdo ze stráže v době rozmluvy s Colinsem pozoroval, nebude vědět, do jakého vozu nasedli; nebude vědět, že vůbec nasedli do nějakého auta.
Ale nemohl nic dělat. Doufal jen, že první varianta plánu pro něj bude výhodnější.

Nic takového Arch ještě nikdy v životě neviděl. Nedovedl si představit, že takové domy vůbec existují. Salón musel mít nejméně čtyři sta metrů čtverečních. Ještě více se podivil, když si všiml, že bazén, který se nacházel v centrální části místnosti, vlastně neslouží ke koupání. Vodní hlubinu obývaly nejrůznější druhy ryb a želva obrovských rozměrů, lenivě plovoucí uprostřed šedivě zelených vodních rostlin. Bazén obklopoval věnec bohatě zdobených sloupků barvy nejčistšího sněhu. Přebytek zbývající části salónu přiváděl na mysl obraz paláce z nádherně vymyšlené báje: rostliny, ze kterých sotva dvě, možná tři, viděl Arch kdysi v televizi; krásný moderní nábytek dokonale ladil s pohodlnými pohovkami v blankytném odstínu; proskleněné stěny a strop, z něhož splývaly těžké závěsy. Všechno hrálo v dokonalé harmonii, svítilo čistotou, utápělo se v slunečním světle a omamné vůni.
- Jistě uvažuješ, proč jsem se s tebou chtěl vidět - řekl muž vzhledu zápasníka. Upjatost vzhledu i chování, dokonale střižený oblek a do bronzova opálená pleť maskovaly jeho

otvlost, charakteristickou pro bohatá lidi po padesátce.

- Chtěl jste se mnou hovořit - v očích Arche se objevil záhadný záblesk.

- Přirozeně - souhlasil posměšně muž.

Arch pokrčil rameny. Cítil se nesvůj, ale soudil, že to úspěšně maskuje chladným výrazem tváře.

Usedli k nízkému stolku, pokrytému světlemodrým ubrusem.

- Napiješ se něčeho ? - zeptal se hostitel.

- Alkohol nepiji.

- Omlouvám se. Měl jsem se domyslet.

Arch to přijal jako narážku na svůj pobyt ve vězení; na takovém místě si lze těžko vytvořit návyk k pití.

Jakoby ze země před nimi vyrostl lokaj. Na podnose nesl sklenku s barevnou tekutinou.

- A vy ...? - podíval se na Arche.

- Díky Colinsi - odmítl za něj hostitel. - Můžeš jít.

- Colins ? - Arch zpozorněl. - Tak se jmenoval muž, který mě sem přivezl.

- Přirozeně. Já se také jmenuji Colins. Každý, koho v tomto domě potkáš, se tak jmenuje, dokonce i kuchařka.

- Nechápu ...

- Je to na tvoji počest. Skutečná jména tě nemusí zajímat. Jestliže se dohodneme, dovíš se, dříve nebo později, jak se jmenuji. Jsem příliš známý a bohatý, abych se dokázal ukrýt.

- Vdyž se dohodneme ...?

- Jestli zjistíš, že ...hm ... že na ten úkol nestačíš, dám na tvém náhrobku vytesat nápis:"Tu leží Colins". Colins, čili nikdo.

Archeho tvář zbělela, pak byla bledost nahrazena vráskami. Poznámky muže před branou vězení mohl považovat za efektní výhružky, ale teď ...

- O co jde a proč právě já ? - zeptal se, když překonal sucho v hrdle.

Colins se ušklíbl, zvedl sklenku a vypil hlt alkoholu.

- Máš právo na otázky - řekl - ale bezdůvodně kladeš dvě najednou.

- Nechápu ?

- Odpovím nejdříve na druhou otázku. Proč ty ? Mám pro to tři důvody. Za prvé nemáš rodinu ani nikoho, kdo by se o tebe zajímal. Za druhé jsi velmi mladý, což dokonale odpovídá mému plánu. A konečně, jsi synem Berta Beneta.

Arch upřel pohled na podlahu. - Co s tím má co dělat můj otec ?

- Za koho mě máš ? - zvolal vyčítavě Colins. - Vím všechno o tobě i tvém otci.

- Všechno, co to znamená ? - tou prostou otázkou přebral Arch v rozmluvě iniciativu.

- Například to, že před jednadvaceti lety Bert Benet řekl, že zemře 25. června 2134.

- A tak se stalo - potvrdil Arch a přimhouřil oči. Při vzpomínce na otce mu přes srdce přeběhl jakýsi stín.

- Ano, přesně toho dne, na základě rozsudku, zemřel na elektrickém křesle ... Vím, že to pro tebe není příjemná vzpomínka.

- Rád hovořím o otci. Zemřel, protože tak chtěl osud. Smířil se s tím. Děsí mne spíše neodvratnost některých událostí. Otec znal mnoho let datum své smrti a nedokázal jí zabránit ... tolik let ... tolik náhodných událostí, tolik možností výběru a všechno to nemělo žádný smysl.

- Možná nezkoušel nic změnit ?

- A vy byste se o to nepokusil ?
Odpověď mu bylo mlčení.
- Stále nevidím souvislost mezi touto historií a nynější situací - poznamenal Arch.
- Taková souvislost existuje - odvětil Colins. - Já vím, jakým způsobem se tvůj otec dověděl, kdy umře.
- To není žádné tajemství. Sestavoval dokonalé věštby.
- Možná ani ne tajemství, - souhlasil Colins - ale já předpokládám, že tě ledacos stačil naučit.
Arch začínal rozumět.
- Jde vám o má věštecké schopnosti ? - vyprskl.
- Ne tak úplně.
- Zklamu vás. Neumím skoro nic.
- Přehnaná skromnost, Archi, tvoji spoluvězni měli jiný názor.
- To byli prostí lidé - ušklíbl se Arch. - Dá se jim ledacos namluvit.
- Možná ano, možná ne ...
Do salónu vešel lokaj přivolaný pomocí skrytého tlačítka zvonku.
- Přines mi zavazadlo pana Beneta - řekl Colins.
Lokaj zmizel za dveřmi. Za chvíli se objevil a držel v ruce tašku.
- Vysyp všechny věci na podlahu - rozkázal Colins.
- Není třeba - zadržel lokaje Arch. - Co hledáte ? - obrátil se na Colinse.
- Karty Berta Beneta.
- Mám je, no a co ?
- Říkal jsi, že nevěštíš.
- Je to památka na otce - Arch vstal a chytil tašku.
Lokaj se zkoumavě podíval na pána, ale když viděl svolující gesto - odstoupil.
Colins napřáhl ruku.
- Mohl bych se na ty proslulé karty podívat ?
- Ne!
Colinsova tvář dostala výraz málem dětinského údivu. Málokdy se stávalo, aby mu někdo něco odmítl, a zvláště tak kategoricky.
- Proč ? - zeptal se. - Přece ti je můžu vzít v každé chvíli násilím ?
- Ne ... - podlý úder do pravé ledviny, který mu zasadil vzadu stojící lokaj, nedovolil Archovi větu dokončit. S tichým nářkem padl na měkký divan. Bolest byla krutá a zachvátila celé tělo.
- Takovým způsobem se mnou nemluv - sykl Colins. Nepohnul se z křesla, ale jeho krk zrudl jak po fyzické námaze.
Arch mlčel. Bojoval s nemohoucností, která ho ovládla a těžce lapal po dechu. Konečně bolest ustoupila.
- O co jde ?! - hodil po Colinsovi pohledem plným nenávisti.
- Pomalu ... - magnát si udělal pohodlí. - Nejdříve si sedni do křesla.
Arch se zvedl. Bolest mu znovu projela bokem, lokajův úder byl precizní.
- Tvůj otec - začal Colins, jakoby zapomněl na rozmar prohlédnout si karty - prováděl jisté úkoly, dobře placené úkoly.
- O tom nic nevím.
- Někdy se týkaly politiky, dvakrát nebo třikrát šlo o

soukromé zakázky. Poslední akce skončila nezdarem, Bert Benet a jeho syn Arch byli zatčeni.

- Otec byl nevinný, z té vraždy jsme byli obviněni nespravedlivě.

Colins pokýval odmítavě hlavou.

- Odejdi - řekl neurvale stojícímu lokaji. - Pošli sem Enis, chci, aby tu byla za čtvrt hodiny. - Počkal, až se za lokajem zavřou dveře, pak konstatoval: - Osud tomu chtěl, že to byla má zakázka, kterou jste tehdy realizovali.

Zaskočený Arch sevřel pevně ústa. Pty, ze kterých se mu vytratila krev, mu zbělely. Celou dobu pobytu ve vězení doufal, že otec byl odsouzen nespravedlivě. Ukrýval před sebou některá fakta, nahlodával si, že jsou jen shodou okolností.

Ale Colins nelhal.

Bert Benet byl placený zabiják. Byl postaven před soud a obviněn z vraždy známého obchodníka. Byl odsouzen k smrti. Arch byl obviněn ze spoluúčasti na zločinu, ale vzali v úvahu jeho mládí a soud vydal mírný trest - čtyři roky vězení.

Ty čtyři roky byl omyl, ale o tom věděl jenom Arch. Co je to za krutou shodu okolností, že si najal Berta Beneta právě Colins!

Najednou Arch pochopil, že neexistuje žádná shoda okolností. Jsou jen důvody, pro které si ho Colins vybral pro uskutečnění svého tajemného plánu.

- Co ode mě chcete ? - zeptal se, přičemž dával důraz na každou slabiku.

- Slyšel jste o Saimonu Thalisovi ?

Arch pokýval hlavou, znal to jméno. Ve vězení trávil často volný čas sledováním televize - před rokem se hodně mluvilo o ex-plukovníku Thalisovi.

- Saimon Thalis, bývalý voják Pozemských Ozbrojených sil, byl - jak tvrdili lidé z masových sdělovacích prostředků - mizerný voják.

Utečenec, masovými sdělovacími prostředky označovaný za dezertéra.

Pirát a pravděpodobně blázen. Jeden z hlavních organizátorů neúspěšného vojenského převratu v roce 2136. Fiasko puče přivodilo tisíce zatčení a trestů smrti. Ale jednomu z vůdců se podařilo utéci; byl jím právě Saimon Thalis, velitel vojenského kosmodromu na Titanu. Když se stalo jasným, že se pokus o vládní převrat nezdaří, ovládl plukovník společně s velkou skupinou mu věrných vojáků všechny lodě nacházející se na Titanu a celá eskadra opustila Sluneční soustavu. Byl to čin nebývalý v dějinách lidstva. Jen odepsaný lotr nebo člověk s obrovskou odvahou a autoritou se mohl odvážit něčeho takového.

Saimon Thalis byl považován za odepsaného lotra.

- Nabízím ti dvěstě tisíc slejů za jeho odstranění z tohoto světa - řekl Colins.

"Ten svět" udělal v okamžiku před očima Archa kotrmelec. Situace byla jasná, ani se neptal, co se stane, když s takto postavenou nabídkou nebude souhlasit.

- Thalis ? Proč ?

- To pro tebe není důležité, přinejmenším zatím - výraz nenávisti hyzdící tvář Colinse svědčil, že je to pro něj nezvykle citlivé téma.

- Jsem přesvědčen, že byste za ty peníze bez problémů našel někoho vhodnějšího, než jsem já - vybuchl Arch. - Nemám žádné zkušenosti, neumím ...

- Jsi tím nejvhodnějším na světě - Colins hovořil klidně, málem flegmaticky. - Tajemství Benetovy karty dovedou předpovídat některé budoucí události a je tvojí starostí, a-

bys je správně použil. Znal jsem Peneta a vím, jaká moc je ukrytá v jeho kartách.

- Nepomohly mu uniknout smrti na elektrickém křesle.

- To se nevylučuje, právě naopak. Nezapomeň, že tvůj otec musel zemřít 25. června, tak to přece předpověděla Věštba ... Ale je tu ještě jedna věc: Pert se jednou ve společnosti svěřil, že jeho vnuk bude velkým člověkem, což pravděpodobně vyčetl z karet. Odtud se bere moje jistota, že úkol vykonáš bez problémů.

- Co ???

- Jeho vnuk, čili tvůj syn, Archi. A neznamená to snad, že budeš žít nejméně tak dlouho, dokud nepotkáš ženu, která by ti mohla dát dítě ? A můj plán předpokládá znemožnit ti intimní styk se ženami, oku' Thalis neuvidí - Colins se zasmál a Arch v tom smíchu cítil zlost; jak přesný byl jeho pocit, se měl přesvědčit již zanedlouho.

- Vůbec to neznamená, že tě budu věznit a čekat kdo ví jak dlouho na to, až Thalise trefí šlak. Revolverem budeš ty - o tom je rozhodnuto.

- Ale ...

- Ne, Archi. Za několik dní poznáš celý plán a sám uznáš, že nemáš žádnou šanci. A spíš, že máš jenom jednu - dělat to, co budu chtít já.

Arch pozoroval želvu, která plavala v bazénu. Obří plaz několika pohyby ploutví proplouval z jednoho konce nádrže ke druhému; akvárium se mohlo zdát velkým prostorem pro několikacentimetrové rybky, ale pro něho to bylo vězení, klec ohraničující svobodu. Kdyby byl v bazénu krvežíznivý krokodýl, Archa by pravděpodobně nenapadlo srovnávat ho s vězněm, ale želva - kterou příroda obdařila mírumilovným vzhledem - vzbuzovala právě takové myšlenky. Vždyť Arch sám býval odsouzencem. Teď už nevěděl, čemu má věřit a nevědomky začal odmalovat skutečnou pravdu; každému se jeho vlastní svět musí někdy zhroutit, i když je mnoho let pečlivě budován. Skutečnost je tvořena fakty, která mají různé interpretace, ale jenom jedna je pravdivá. Někdy jednoduchá, jindy složitá.

Teď, když byl zdánlivě ve svobodném světě, bez zdí a strážníků, Arch - úplně nezávisle na vlastní vůli, na vlastní interpretaci pravdy - zůstal spoután novými okovy. Pochopil, jak málo je důležitá současnost. To události minulosti rozhodovaly o jeho osudu a všechna rozhodnutí, která mohl přijmout, měla jenom jeden smysl: dělat to, co chce Colins. Budoucnost se už zdála být, v hrubých rysech, zformována, přesně ve shodě s metafyzickým pojetím slova "Osud".

- Ano! - rozhodl se Arch. - Je třeba se podřídit průběhu událostí. Nakonec vůbec není řečeno, že Osud bude akceptovat váš plán, pane Colinsi!

- Zatím přijímám vaši nabídku - řekl nahlas. - Ale pokud je mi známo, Thalis je stíhán speciální divizí. Jestli bude chycen, dostane trest smrti bez možného přičinění.

- Stíhá ho už rok a nepostoupila ani o krok - odvětil energicky Collins. - Řeknu ti něco, co vláda utajuje: před dvěma měsíci bombardovala jedna z bojových jednotek divize měsíc jisté planety hvězdy Hores. Byla tam lokalizována neznámá základna, která mohla patřit Thalisovi. Po akci byly prohledány ruiny a nalezen bunkr. Bylo z něho vyvrabáno okolo dvou tisíc lidí, mezi kterými byl i Thalis.

- Nemožné!

- Přesto se to stalo. Vězni byli naloženi do transportní lodě a pod ochranou tří stíhačů vysláni na Zem, kde měl

proběhnout soud. Ten konvoj nikdy nedosáhl cíle, každá stopa po něm zmizela.

Arch nedůvěřivě zakroutil hlavou.

- Proč to vláda drží v tajnosti ?

- Konvoj nedosáhl cíle, protože byl přepaden neznámými loděmi. Křižníky byly zničeny a transportní loď unesena.

Arch pochopil. Znamenalo to, že Thalis byl osvobozen a má tedy více než jednu základnu, v každé mnoho lidí a vybavení umožňujícího provádět útočné bojové operace. Kolik takových základen může být ? Dvě, tři, a možná deset ?! Kolik lidí, když v jedné základně jich bylo zajato dva tisíce a pravděpodobně to byl jen malý zbytek, ti, kteří přežili bombardování. Jestli ano, tak z čeho žijí, kde berou palivo, materiál ...? Náhle Arche napadla neuvěřitelná myšlenka:"Saimon Thalis kontroluje jistou část Galaxie."

Absurdita této myšlenky mu připomněla sílu Zemských Ozbrojených sil, která byla příliš velká, aby bylo v kontrolované oblasti Galaxie možno mluvit o existenci jiné činnosti než bezvýznamného pirátství.

Ale zůstávala ještě nekontrolovaná část, tak obrovská, že i několik hvězdných soustav v ní bylo jen jako jehla v kupě sena.

- Chci mít jistotu - pokračoval Colins - že se podobná situace nebude opakovat. Thalis musí zemřít okamžitě, jakmile bude chycen, bez čekání na soud.

"Proč ?" - chtěl se zeptat Arch, ale vzpomněl si, že už dříve se snažil položit podobnou otázku. Důvody, kterými se řídil Colins, byly stejně záhadné, jako plné krutosti ...

Neočekávaně sklouzl Colinsův pohled ke dveřím. Arch ten pohled následoval a cítil, že se jeho tělo chvěje. Na prahu stála žena. Byla mladá a velmi krásná, ale tyto přednosti postřehl teprve později. V první chvíli ho šokovala skutečnost, že dívčina byla úplně nahá. Její opálené tělo a půvab pohybů způsobily, že Arch ztratil schopnost uvažovat; stal se chlapcem užaslým nad obrovským dortem, který uviděl u vlastního lůžka med po probuzení.

Měl dvacet let, ale pokud jde o sex, stále zůstával malým chlapcem. Vězení mu odebralo možnost poznat věci, které pro většinu mládenců v jeho věku nebyly novinkou.

- Pojď sem, Enis - Colins natáhl ruku. Dívka se zhoupla v bocích a bez nejmenšího ostychu přešla ke křeslu, na kterém seděl magnát.

Zkamenělý Arch ji mlčky pozoroval, udeřila ho realita exotiky, kterou dosud viděl jen v televizi. Když si Enis sedala na kolena Colinse, chtěl vyskočit a zabránit tomu znectění, ale nemohl zvednout tělo, jakoby přikované ke křeslu.

Náhle - v okamžiku - se vzpamatoval. Způsobil to radostný smích Enis laskané v Colinsově objetí. Radostný smích. Mladá dívka a stárnoucí muž - kde tu je místo na radostný smích?!

Arch pocítil ke Colinsovi nenávist, k jeho penězům a moci, kterou mu jeho majetek dává. Jen ho nenapadlo, že příčinou té nenávisti může být závist.

- Seznam se s panem Archem Penetem, Enis - řekl Colins.

Arch znovu ztuhl, když se dívčiny oči obrátily k němu. Sklonil hlavu a pohnul bezděčně rty.

- Za několik dní se o něj budeš starat ... - Colins přerušil načatou větu, schýlil se k uchu Enis a něco ji pošeptal. Na dívčině tváři se objevil pobavení. - ... Nikdy ještě neměl ženu - dokončil hlasitě.

Enis zaklonila hlavu, rozpustile rozhodila své dlouhé

vlasy a zalykala se perlivým smíchem.
Na Archově tváři se objevil ruměnec studu.

Budil se pomalu. Na několik sekund získával vědomí, aby je za chvíli zase ztratil, pak se znovu vracel a znovu padal do propasti, a tak bez konce, nesčetněkrát. Byla to muka, když se silou vůle snažil probrat, ale slabost chtivě držela jeho organismus ve své despotické moci. Konečně to vzdal a usnul. Tentokrát spal krátce a po probuzení se mu podařilo zůstat při vědomí dostatečně dlouho, aby se probral úplně.
Byla úplná tma, taková tma, že kdyby nebylo smaragdově zelených bodů svítících nedaleko lůžka, myslel by si Arch, že oslepl. Jeho sluch registroval neustálé, tiché údery, vydávané sekundovým mechanismem atomových hodin; smaragdové odlesky pocházely z fluorescence hodinového ciferníku. Ty hodiny pomohly Archovi zjistit, že se nachází ve svém vlastním pokoji; to znamená v pokoji, který mu přidělil Colins.
Náhle pocítil nepokoj; blíže neurčený dojem, že se stalo něco důležitého. Zkoušel vstát a s údivem zjistil, že to nejde. Ruce a nohy měl připoutány k okraji lůžka a přes prsa a stehna připjaty pásy. Vzepřel se, ale jediné, čeho tím dosáhl, byla bolest. Ničemu nerozuměl.
Nekřid neustupoval a skutečnost uvěznění na lůžku nebyla jeho příčinou. Arch si nejasně vzpomínal na podivné události, ale co to bylo, to si nemohl připomenout. Jenom někde v koutku mozku byla informace, že se něco stalo. Co ?! Přival myšlenek způsobil, že začínal ztrácet nit ... Otřepal se z toho a soustředil na vzpomínky. Ležel, upíral do tmy široce otevřené oči a ještě jednou prožíval události posledních dní. Od doby památné rozmluvy Colinse skoro neviděl.
Magnát mu přidělil pokoj, jehož komfortní vybavení se nelišilo od zařízení ostatních místností, zajistil mu pravidelné, dobré jídlo a ... to je všechno. Arch měl zakázáno opouštět budovu, nesměl s nikým hovořit, sám Colins se setkání s ním vyhýbal, jako kdyby zapomněl, z jakého důvodu ho sem přivedl. V těch dnech ho nezradila jen želva z bazénu - akvaria v salonu a vždy se zdála být připravena dělat mu společnost. Přirozeně, že to byla společnost iluzorní, upohý plaz by utekl hned, jakmile by se před ním taková možnost otevřela. "Úplně stejně jako já." - konstatoval Arch.
- Na co čekáme ? - zeptal se při nejbližší příležitosti Colinse; měl už dost té nejistoty o dalším osudu, raději by začal něco dělat, aby konečně něco záleželo na něm.
- Na jisté příznivé okolnosti - odpověděl magnát a nic tím neobjasnil. - Musíme zvolit postup, který ti zajistí přístup k Thalisovi.
- To je nemožné - zvolal Arch.
- Mýlíš se. Neznáš ještě mé možnosti.
Usedli na okraj bazénu. Colins ponořil ruku do vody a zvědavá želva připlula s nataženým krkem k nim.
- Mám v úmyslu tě udělat členem posádky lodě, která patří do sestavy divize stíhající Thalise - oznámil Colins.
- Já neumím přece ani poměti o službě v Ozbrojených Silách - polekal se Arch.
- Naučíš se. Navíc budeš na lodi, na která není kvalifikace tak důležitá.
- Co je to za loď ?
Colins vstal. - Teď ti to nemohu říct, prostě nemohu, mohlo by to ohrozit můj plán. Ale za několik dní budeš vědět

FV SSM 319

všechno. Slibuji ... Už jsi sestavil věštbu ? - změnil náhle tón, měl schopnost klást otázky jako rozkaz.

- Ovšem.

- A co ?

- Není špatná - odvětil Arch vyhýbavě. - Ale věštba není nikdy jistotou, určuje jedině pravděpodobnost.

- Pravděpodobnost je na mé straně ?

- Ano - potvrdil Arch. Byla to řež. Sestavil věštbu a jednu z otázek položil takto: "Stanu se vrahem ?" Výsledek této věštby se ukázal úplným patem, remizou, která ve věštbách vychází nezvykle zřídka. Bert Benet kdysi říkal, že v jeho karetním životě došlo k patu jenom dvakrát. Pokud si Arch dobře pamatoval, v praxi se oba paty ukázaly být kladnou odpovědí, ale asi to nemělo žádný význam - znal hodně věštěb, které o budoucnosti vypovídaly úplně falešně. Potvrzení konkrétní předpovědi věštby záviselo na číselné hodnotě pravděpodobnosti, kterou karty ukázat nemohly. Vše se točilo kolem hodnoty 0,5 nazývané patem.

- A zjistil jsi, kdy zemřeš ? - zasmál se Colins.

- Neumím sestavovat věštby s předpovídajícím výrokem. - řekl Arch - Znám jedině věštby určující pravděpodobnosti nějaké události. - Byla to pravda jenom částečně. Arch uměl i sestavovat výrokové věštby, neměl jenom zkušenosti s jejich výkladem. - Mimo to ... bál bych se takové znalosti. Nebylo by to nic dobrého.

- Nebylo by to nic dobrého ! - vykřikl Arch do temnoty a vzepřel se na lůžku. Ostrá bolest v spoutaných končetinách mu vrátila rozvahu. Realitou bylo lůžko, pouta a tikání hodin.

Vzmáhal se v něm vztek.Zalomcoval pouty a kojil bolestí. Znehybněl. Stále byl vězněm, má jím snad být do konce života?!

Jediné, co mohl dělat, bylo čekat. A tak čekal a snažil se rozšifrovat znepokojivou myšlenku:"Něco se stalo!"

Náhle uslyšel rachot odemykaného zámku a dveře se otevřely. Okamžitě blesklo světlo rozžaté zářivky, nepříliš silné, ale přesto oslepující oči zvyklé na temnotu. Arch bezděky přivřel oči. Když je znovu otevřel, uviděl před sebou Enis. Byla přesně taková jakou si ji zapamatoval z prvního setkání; nádherná, nahá bytost.

- Buď tvojí společnicí ... Archi - řekla.

- Společnicí ...? - opakoval udiveně a snažil se nadzvednout hlavu.

- Nehýbej se - Enis napřímila ruku.- Nejdříve tě uvolním. Doufám, že se budeš chovat klidně - řekla, když mu sundávala pouta.

- Proč bych neměl být klidný ? Cítím se dobře ...- nečekaně si uvědomil, že to není jeho hlas. Mluvil cizím hlasem!

A najednou uhodl, co se stalo. Strašné podezření bylo jen zlomek sekundy podezřením; změnilo se v jistotu, když se podíval na svá stehna.

-Zrcadlo! - zavřeštěl a vyskočil. Z jeho hrdla se vydral ohlušující jekot.

- Je za tebou - Šeptla Enis.

Arch se otočil.

Jeho tělo se podobalo tělu Enis.

Byla skoro stejná jako Enisino.

Byl ženou.

O tři měsíce později se u kapitánky Sylvie Tresorové, velitelky kóje číslo "Paříže", ohlásila Nancy Hornová s šifro-

vaným rozkazem podepsaným náčelníkem IV. štábu Zemských Ozbrojených Sil. Rozkaz přidělovat Nancy na místo pobočnice. Kapitánka Tresorová z toho neměla žádnou radost, chtěla by na tom místě raději někoho z členů své posádky. Ale rozkaz je rozkaz; ostatně byla na něj již dříve upozorněna svým bezprostředním nadřízeným.

Jediné člověk, který se vydával za Collinse, věděl, že ... skutečné jméno Nancy Hornová je mužské: Arch Benet.

Křižník "Eliza" byl bojovou lodí, začazenou do stavu divize potírající terorismus. Jeho početnou, osmdesátičlennou posádku tvořila dost netypická sestava, skládající se výhradně z žen. Asi by bylo netaktní vyjmenovávat přednosti takové skupiny, ale není pochyb o tom, že takové vlastnosti jako reflex, ambice a nesmiřitelnost k nepříteli mají prvořadou důležitost pro každou bojovou jednotku ...

Malý, dobře vyzbrojený stíhač se vynořil z nadprostoru a hnal se dále rychlostí světelného paprsku. Nebyl to bojový let, a proto se na jeho palubě nacházeli jen tři lidé. Jeden odpočíval v kabině a dva ostatní měli službu v řídící kabině. Dva nazo ...

Už ne dva!

Mohutný, skoro dvoumetrový chlap se jak poražen bleskem svalil na podlahu. Jeho druh spustil ruku svírající zbraň, překročil tělo ležící mu v cestě a zamířil k obytným kabinám; tam, kde byl třetí ...

Saimon Thalis seděl u stolu a bavil se řešením počítačem sestavené křížovky, když náhle uslyšel šramot. Tichý a krátký, jakoby někdo nechtěně zakopl. Všechny svaly se mu mírně napjaly, sluch se vyostřil na hranici snesitelnosti, ale plukovník se neotočil. Uměl ovládnout své reflexy. Pravá ruka dále psala písmena do čtverečků křížovky, zatímco levá se přesunula na koleno. Vedle, v kapse, měl laserovou pistoli.

Thalis se neslyšně na ochl. Věděl, že se na palubě - - kromě něho - nacházejí ještě dva lidé. Protože bylo vyloučeno, aby se do stíhače dostala nepovolaná osoba, plukovník pochopil, že za ním stojí někdo, koho považoval za přítele; Robin nebo Kalc?! Ten někdo se nechová uvolněně, a tak už není přítelem.

Zapraštělo lámané opěradlo křesla, v ruce se už nacházel laser, ze kterého vytryskl oslepující proud světla a v mžiku zasáhl muže přikrčeného ve dveřích. Přítel a spolupracovník Thalise, Jacob Kalc, se neslyšně sesul na podlahu. Plukovník hbitě přiskočil k otevřeným dveřím. Vyhlédl na chodbu; nebyl tam nikdo. Teprve teď se uvolnil a pohlédl na tělo ležící před ním.

"Proč, Jacobe ? Jak jsi mohl ?!" - prikřekl a vytrhl mu z sevřených prstů zbraň. Podíval se na stupnici intenzity - - 20%.

"Chtěl jsi mě jenom omráčit ..." - prohlédl si tělo Jacoba. Nepozoroval žádné vážnější popáleniny.

- Budeš žít ... - zašeptal.

Vyšel na chodbu a zamířil k řídící kabině. Před dveřmi zpomalil a pozvedl pistoli. Nebyl si jistý, na čí straně je Robin. Nahlédl dovnitř a pochopil, že Robin není na ničí straně; ležel mrtev vedle pilotního křesla. Opálená kombinéza a popálené tělo hlásaly nezvratně, že se už nic nedá dělat.

- Kalci! - zařval Thalis. Byl otřesen. - Ty pse - otočil se a běžel zpět do své kabiny. Trhl ovladačem laseru, přesunul ho na sám konec stupnice a namířil na hlavu ležícího muže.

Náhle dostala jeho tvář zkřivená vztekem klidnější výraz. Jen oči stále plály. Ozval se v něm dlouholetý výcvik vojáka. Thalis si uvědomil, že poprvé v životě ztratil kontrolu nad sebou a nechal se ovládnout city.

Halo "Rydvan" - stíhač "Rydvan", ozvi se - hlásila vysílačka. Vyvolával ženský hlas.

Thalis se přiblížil k mikrofonu.

- Kdo volá?

-Halo "Rydvan". Mluvili jsme přece spolu ... Kalci, jsi to ty?

- Tu je plukovník Saimon Thalis. S kým mluvím?

Na odpověď musel čekat. Z reproduktoru se ozýval šramot, pak zvuky šeptem vedeného rozhovoru, konečně uslyšel:

- Hovoří kapitánka Sylvia Tresorová z křižníku "Eliza". Kde je Kalc?

Thalis mlčel. Věděl, kdo je Sylvia Tresorová a jakou sílu reprezentuje její loď. Nezničitelná žena na nezničitelném křižníku.

Ticho přerušil ostrý, rozhodný hlas.

- Jestli do deseti minut neobdržím potvrzení kapitulace, zahájím palbu!

Po skráni Thalise stékal tenký potůček potu. "Rydvan" vůči "Elize" byl jako klacek vůči jaderné bombě.

- Víc jsem nenabízel - odvětil. - Nevím o jaké potvrzení vám jde.

- Kapitulaci nabídl Kalc.

Thalis vyprskl nuceným smíchem. - To já jsem velitelem lodi.

- ... Teď musíš poslouchat mě.

Thalis ignoroval přezíravost čišící z hlasu Sylvie Tresorové.

- Odpověď dám za deset minut - řekl a vypnul vysílačku.

Pohlédl na pozůstatky Robina, ležící na podlaze; právě je chtěl odnést z kabiny, když se ozvala vysílačka. Teď už byly motivy činnosti Kalce úplně jasné. Zrádce! Thalis zlostně udeřil pěstí do řídícího pultu. Bolest v kloubech prstů mu vrátila rovnováhu, už věděl, co udělá.

Nemocniční kabina. Když do ní vešel, Kalc, ležící na resuscitačním stole, se právě probral z bezvědomí. Thalis se nad ním sklonil a čekal, až otevře oči. Čekal dlouho, Kalcova víčka se chvěla, konečně odkryla zúžené zornice.

- Vypínám resuscitační soustavu - řekl Thalis.

Náhlý záchvěv přeběhl přes Kalcovu tvář.

- Chtěl jsi mě prodat.

Kalc němě pohnul rty. Jeho oči vyjadřovaly strach, jediný jeho cit.

- ... Neříkám ti sbohem. Kdo zabíjí kamarády, ten si nezaslouží žít - tvář se pokryla maskou vojenského vystupování. Nesmiřitelnou maskou. Tu nesmiřitelnost měl i v srdci. Pak stiskl vypínač a vypnul bloky resuscitačního zařízení.

Když se vrátil do řídící kabiny, zapnul vysílačku a řekl:

- Tady plukovník Thalis. Vzdávám se.

Seděli ve trojici a rozmlouvali, ale nebyla to rozmluva rovnocenných partnerů. Thalis byl přemoženým, Sylvie Tresorová a její pobočnice Nancy Hornová - vítězi.

Porazily tě peníze - řekla kapitánka Tresorová. - Sumy, tak velké jako Vesmír. Chlapík, který je vyplatil na konto Zemských Ozbrojených Sil musel být asi sám ďábel.

- Nikdo nezná jeho jméno? - Thalis to nemohl pochopit.

- Nikdo. Peníze přišly dvěstětřiceti šeky poukázanými z mnoha míst. Podmínka byla jediná: užívat je mohl jen a jen kapitán křižníku "Eliza", čili já - Sylvie se usmála. - Věnoval, přirozeně, vše na účely boje s terorismem. Byl kolem toho obrovský rozruch. Nesčetněkrát jsem byla vyslýchána, dokonce v hypnóze, ale já jsem opravdu neměla a nemám stále ani zdání, proč si ten někdo vybral právě mě.

- Nejlepší detektivové řešili tu záhadu - poznamenala Nancy Hornová - a vymysleli jenom jedno: někdo chce, aby byl plukovník Thalis zajat, někdo velmi dobře informovaný, kdo ví, že křižník "Eliza" patří do speciální divize.

Thalis se díval na obě ženy. Ostře spolu kontrastovaly; Sylvii Tresorové bylo už přes padesát, její vyschlá tvář vyjadřovala pocit dobře splněné povinnosti, zatímco její pobočnice, překvapivě mladá, půvabná dívčina, se zdála být něčím rozrušena.

- Nezdá se mi, že by bylo mnoho tak bohatých lidí - řekl Thalis a nespouštěl z Nancy oči. - Ti vaši detektivové ...

- Bohatí lidé mají vliv. To je pravidlo - přerušila ho dívka. - Proto bylo vyšetřování rychle zastaveno a peníze bylo rozhodnuto použít ve shodě s přáním dárce...

Podtext této věty byl zřejmý.

... Náhle se rozlehl hasitý hluk; mezihvězdný kolos - tisíce tun oceli a keramitu - se zachvěl jak zvíře, které se otřepává po koupeli. Zaryčel ohlušující signál alarmu.

- Přepážky! - vykřikla Sylvie Tresorová a přeběhla k pultu. - Uzavřely se přepážky! - zabírala tlačítka ovládající kamery sledující jednotlivé sekce, ale obrazovka monitoru zůstávala prázdná. Nakonec se rozzářil; jedna z kamer pracovala. Uviděli dívčinu stojící před stejnoměrně šedou stěnou.

Arch Benet, nebo spíše Nancy Hornová, věděla, že ta dívka je Enis, přítelkyně Colinse, plnící na "Elize" povinnosti prostého vojína.

- Co se děje?! - Thalis vyskočil z křesla.

- Nancy odskočila ke dveřím a vytáhla zbraň.

- Nehýbej se! - namířila na plukovníka pistoli.

- Nech ho, Nancy - rozkázala Sylvie Tresorová. - Teď už není nebezpečný. Uzavřely se přepážky, jsme odříznuti od zbytku lodě, my tři a ta malá z chodby. Něco se muselo stát!

- Ničemu nerozumíte, kapitánko - řekla Nancy Hornová.

- To já jsem uzavřela přepážky - do kabiny vešla Enis. V ruce držela vojenský paprskomet. - Všichni si lehněte na podlahu!

Oči Sylvie Tresorové vyjadřovaly bezmezný údiv, když pochopila, že rozkaz se netýká její pobočnice. Ležela na podlaze, kousek od Thalise, a Enis s Nancy - obě ozbrojené - stály u dveří a vyměňovaly si chápavé pohledy.

Enis přistoupila k Talisovi, stála tak blízko, že její kožené boty se téměř dotýkaly jeho tváře. Plukovník zvedl hlavu; pocítil mrazení, které mu přeběhlo po zádech, když nad sebou uviděl hlaveň paprskometu. Nezdečně se podíval

na Nancy. Jejich pohledy se stkaly, chvíli se pak mohlo zdát, že se v očích dívčiny objevil záblesk porozumění, ale potom rychle odvrátila hlavu.

- Přináším ti pozdrav od von Rotterna - řekla Enis, sklonila se a přiblížila paprskomet ke skráni plukovníka.

- Kdo to je ? - koktal Thalis. Chvíli měl naději, že ta akce ho má osvobodit, ale chování Enis ho zbavilo všech iluzí.

- Von Rottern! - vykřikla kapitánka Tresorová. - Jeho dcera zahynula před několika měsíci při potvrce v Soustavě Hores.

Thalis sebou trhl, ale pohled na paprskomet ho znovu přikoval k zemi.

- Neznám von Rotterna!

- Ale on zná tebe. Posílá nás, abys zaplatil za smrt jeho dcery!

- Vás ?

- Mě a Nancy ...

- Nancy! - v hlase Sylvie zaznívaly rozpaky. Ležela naznak, zrudlá hněvem a vypadala velice stará.

Nancy Hornová zvedla hrdě hlavu. Stiskla pevněji rukojeť pistole.

- Jaký trest pro mne von Rottern vymyslel ? - zeptal se Thalis.

- Nejprostší na světě. Smrt za smrt.

Nastalo ticho. Přerušila je Sylvie Tresorová: - Plukovník je důstojník. Je třeba ho dopravit na Zem. Soud vydá rozsudek. Ve shodě se zákony ...

Uštěpačný smích Enis zazněl skoro jako výstřel. - Teď je zákonem vůle von Rotterna.

- Neznal jsem jeho dceru. Během bojů mnoho ... - náhle Thalis zmlkl; nechtěl vyslovit slova, která by mohla znít jako prosby o slitování.

- No a co se stane se mnou a s posádkou ? - zeptala se kapitánka Tresorová.

- Nic.

- ... ?

- Prostě nic. Čekám na přílet hlídkového člunu, jehož posádka je úplně oddána von Rotternovi. Společně s Nancy přejdeme na jeho palubu a odletíme. Předtím dehermetizujeme velící sekci oddělenou havarijními přepážkami. Vaše těla, tvoje a Thalisovo rozerve vakuum.

- Nancy! - zazněl výkřik poslední naděje. Nancy Hornová mlčela.

- Nemůžeme si dovolit svědky - dokončila Enis. - Von Rottern by nám to nikdy neodpustil.

Někde ve vesmíru, daleko od hmoty soustředěné v podobě hvězd a planet, se řítí neovládaný křižník "Eniza".

Rotační pohyb lodě vyvolává zdání slabé odstředivé síly, ale posádka ví, že motory nepracují; nemohou pracovat, když velitelská sekce je uměle odříznuta havarijními, ocelovými přepážkami. Za dvěstě čtyřicet hodin - jestli se přepážky neotevřou - palubní počítač uvolní automatiku a zamíří "Elizu" do těch souřadnic nadprostoru, které loď naposled opustila. Bude to znamenat havarijní návrat.

Palubní počítač by mohl provést operaci dříve, kdyby byl spuštěn odpovídajícím, tajným kódem programu . Který znají kapitánka Elizy a její pobočnice. Obě ženy se však nacházejí v oddělené velitelské sekci.

FV SSM 234

Velitelská sekce...

Dvě lidské postavy roztažené na podlaze jsou kapitánka Tresorová a plukovník Saimon Thalis. Dívka figurující v kartotékách jako Enis Colinsová stojí rozkročená nad nimi a potřásá paprskometem. Pobočnice Nancy Hornová, opřena o dveře kabiny, hledí se smrtelně vážnou tváří na svoji vlastní, kapesní laserovou pistoli.

Ale nejdůležitější je tu von Rottern, to on sestavil plán... Je nejdůležitější, ale nepřítomný.

A náhle:

- Enis! - vykřikla Nancy Hornová.

Enis se otáčí a paralýza ovládá její nervový systém rychleji, než se záblesk pochopení stačí zrodit v mozku.

- Enis! - křičí podruhé Nancy. Pouští pistoli, z které před chvílí střílela.

Enis leží nehybně na podlaze. Nancy k ní přiskočila a zvedá upuštěný paprskomet.

- Bravo, Nancy. - zvolala Sylvie Tresorová. Zvedá se z podlahy. - Viděla jsem, že s tebou mohu počítat.

- Nevíbejte se - Nancy znovu křičí, jakoby už neuměla mluvit normálně.

Kapitánka Tresorová znovu padá na podlahu. Ničemu nerozumí. Ještě nerozumí.

- Jste volný, plukovníku - Nancy je stále vážná.

Thalis vstává, neohrabaně se protahuje, ale najednou hbitě přiskakuje k Nancy. Ale dívčina je rychlejší, v poslední chvíli se vymkla z pod napřažené ruky. - To není léčka - říká a na důkaz toho pokládá paprskomet a pistoli na křeslo. Sylvie Tresorová hledí citově na zbraň, ale ta leží příliš daleko.

- O co ti jde? - položí kardinální otázku Thalis.

V tomto okamžiku získává Enis vědomí. Je slabá na to, aby vstala, a tak se jako velký brouk svíjí na podlaze.

- O co ti jde, Archi? - ptá se i ona.

- Von Rottern je hlupák. Právě to dokazuji.

- Jak se odsud dostaneme ?! - Thalis chytá Nancy za ruku. Důvěra je jeho jedinou šancí.

- Počkáme na hlídkový člun von Rotterna - odpověděla Nancy Hornová, - znám heslo, poletí, kam budu chtít.

- To znamená ....?

- Kam bude chtít, nemám na vybranou.

- Musíme si pospíšit, v každé chvíli může někdo z posádky "Elizy" vylézt ven z lodi a pokusit se dostat k nám ...

- Stihneme to ...

- Archi - křičí chraptivě Enis. - Bez von Rotterna nebudeš nikdy znovu mužem. Uvaž to !

Plukovník je zmatený, dokonce Sylvie Tresorová zkamenělá a přestala myslet na zbraň ležící na stole.

- Blouzní ! To je reakce na účinek pistole - vysvětluje Nancy Hornová, ale zároveň si připomíná slova von Rotterna:"Právě to je moje záruka. Splníš úkol a vrátíš se, abys byl znovu sebou, Archem Benetem."

Ale ještě jiná slova znějí v uších dívčiny:

"Vnuk Berta Beneta bude velkým člověkem."

Nancy si prohlíží Thalise a zvláštně se usmívá při myšlence, že von Rottern nedocenil význam této předpovědi.

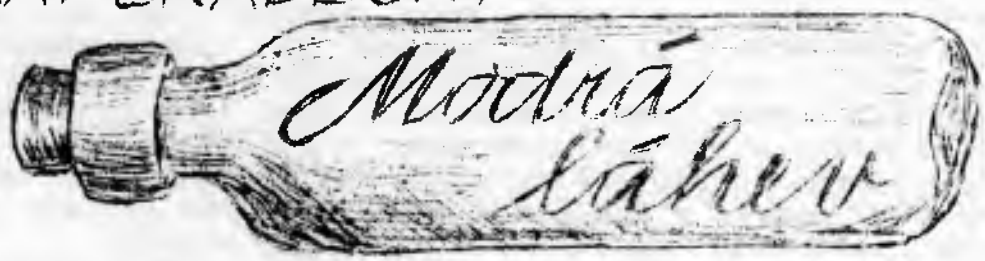
Saimon Thalis je, přes svůj věk, statný muž. Dostatečně statný, aby mohl být otcem velkého člověka.

Hlídkový člun von Rotterna přiráží ke křižníku "Eliza".

Jeho velitel ví jen jedno: má poslouchat rozkazy ženy, která mu řekne heslo.

/ Krzysztof Kochański: "Kabala", měsíčník Fantastyka 10/37/
říjen 1985 - přeložil Vladimír Wagner /

RAY BRADBURY

Sloupky slunečních hodin leželv povalené na bílých oblázcích . Ptáci, plachtící kdysi vzduchem, se nyní vznášeli v prastarých nebesích písku a kamení a jejich písně zmlkly.

Po dnech mrtvých moří tekl širokými řekami prach a když mu vítr přikázal znovu opakovat starou tragédii potopy, vyletal z náruče moře a zaplavoval zemi. Města byla, jak mozaikou, vyložena mlčením, časem zastaveným a uchovaným, nádržemi a fontánami paměti a ticha.

Mars byl mrtev.

V nekonečném tichu se najednou kdesi velmi daleko ozvalo bzučení hmyzu; zprvu sotva slyšitelné, sílilo mezi skořicovými pahorky až zaplnilo sluncem prozářený vzduch a široká betonová cesta zavibrovala.

V opuštěných městech se s tichým šepotem sesypal prach.

Bzučení ztichlo.

V záři a tichu poledne se Albert Beck a Leonard Graik dívali ze starého terénního automobilu na mrtvé město, nehybné pod jejich pohledy, ale očekávající křik:

- Haló!

Skleněná věž se zachvěla a proměnila se v bezhlesý proud prachu.

- Kde jste?!

A zčítila se druhá.

Poslušny Beckova hlasu, jenž je volal k smrti se budovy rozpadaly jedna za druhou. Zvířata s ohromnými křídly, vytesaná z kamene se družně spouštěla z výšky, padala dolů a na kousky rozbíjela dlažbu dvorů a fontán. Poslušna Beckova volání sténala a převracela se. S třeskem se stavěla na zadní a pak, jakoby se konečně rozhodla, se vrhala dolů a s prázdnýma očima, a ztuhlými grimasami protínala vzduch, aby se jejich ostré, věčně hladové tesáky jako šrapnely rozstříkly po kameném dláždění.

Beck čekal. Další věže už nepadaly.

- Teď už můžeme bezpečně jít.

Graik, aniž by se pohnul, se zeptal:

- Pořád za tím samým ?

Beck kývnul.

- Za tou proklatou lahví ! - rozčílil se Graik. - Nechápu, proč se za ní všichni ženou ?

Beck vystoupil.

- Ti, jimž se ji podařilo najít, - odpověděl, - o tom nevyprávěly, nevysvětlovaly. Ale - je to velmi stará láhev. Stará jako pouště, jak mrtvá moře - může v ní být COKOLIV.

FV ČSM 23(

Tak praví legenda. A může-li obsahovat OKOLÍ - jsi ochoten podstoupit OKOLÍ, jen abys ji našel.

- Ty možná, ale já ne, - řekl Craik. Jeho rty zůstávaly téměř nehybné, v přivřených očích problesknul jiskřička smíchu. Lenivě se protáhl. - Já jsem se jenom rozhodl projet se. Je lepší sedět s tebou ve voze, než padat vedrem.

Na terénní automobil prastaré konstrukce Beck narazil před měsícem, ještě dříve, než se k němu připojil Craik. Našel ho mezi odpadem, který zůstal na planetě po prvním Průmyslovém výpadu, jen skončil, když se lidé vydali dále ke hvězdám. Beck dal do pořádku motor a začal jezdit po mrtvých městech. Zemí lenochů a tuláků, myslitelů i flákačů - všech těch, kdo uvízli za humny vesmíru, všech takových jako byl on nebo Craik, které nikdy zvlášť neuchvacovala žádná práce a komu se tudíž Mars jevil nejlepším místem ve vesmíru.

- Modrou Láhev marťané vyrobili před pěti, možná deseti tisíci letv, - řekl Beck - Je z jejich vlastního, marťanského skla - a všichni ji nacházejí a ztrácejí, nacházejí a ztrácejí...

Beck nezpouštěl oči ze zářícího prašného oparu nad rozvalinami. "Celý život," - přemýšlel, "jsem nic nedělal a nevyrobil jsem ani truhlík. Jiní, lepší než já, dokázali za tentýž čas mnohol létali na Merkur, Venuši, nebo i mimo Sluneční soustavu. Já ne. Modrá Láhev ale může OKOLÍ změnit."

Obrátil se a odcházel od vozidla.

Craik také vystoupil, dohnal Becka a šel vedle něj.

- Kolik let se už za ní štveš, deset?, - zeptal se. - trháš sebou ve snu, probouzíš se a ve dne se pořád potíš. Tak rád bys našel tu čertovu láhev, ale vždyť ani nevíš, co v ní je. Jsi nenormální Becku. -

- Mlč, - odsekl Beck a odkopl z cesty kamínky

Vešli mezi ruiny a kráčeli po trhlinách, které vytvářely v kamenných deskách křehké rysy marťanských zvířat a ty dávno vymřelé výtvory se objevovaly a mizely při každém lehkém závanu větru, přemisťujícího mlčenlivý prach.

- Počkej, - zastavil se Beck.

Přiložil ruce k ústům a zakřičel, co měl síly:

- Kde jste?!

- ... jste! - vrátila ozvěna a zřítily se věže. Zmizely kolonády a fontány. Taková byla ta města. Někdy stačilo slovo a zřítila se věž, krásná jako symfonie. Díváš se a je to, jako by se před tvýma očima rozpadala Bachova kantáta.

Ještě okamžik - a prach je pohřben v prachu. Když se oblak usadil, zůstaly stát jen dvě budovy.

Beck kývnul k příteli a pohnul se vpřed.

Začali hledat.

Craik zvedl zrak a sotva znatelně se usmíval:

- A co když je v té láhvi malinká žena, složená jak harmonika ? Jako skládací kelímek nebo jako japonský kvítek - dáš ho do vody a on se rozvine. -

- Nepotřebuji ženu.

- A třeba právě potřebuješ. Třeba si nikdy neměl opravdovou ženu, takovou, která by tě milovala a teď tajně doufáš, že právě ji najdeš v té láhvi. - Craik zamyšleně stiskl rty. - A nebo ..., třeba v ní bude něco z tvého dětství. Všechno svázáno v šátečku - jezero, strom, na který si lezl, zelená tráva, řeka. Co ty na to ?

Beckův pohled se zastavil kdesi daleko.

- Někdy s. mi zdá ... ano, něco takového, něco velmi blízkého. Minulost ... život na Zemi. Nevím.

Craik kývnul:

- To je v láhvi - závisí možná na tom, kdo se do ní dívá. Například, kdyby se v ní ukázalo trochu whisky ..

- Tak dělej, hledej, - řekl Beck.

+ + + +

Sedm místností bylo plných třpytu a lesku; od samé podlahy do stropních nosníků byly na policích namačkány soudky, džbány, láhve, vázy z rudého, růžového, žlutého, fialového i černého skla. Beck rozbíjel nádoby jednu za druhou. Odklízel je z cesty jednou provždy, aby se mu nestalo, že by je snad musel přebírat a prohlížet znovu.

Skončil sienou místností a vstal, připraven vrhnout se na další. Téměř se toho bál. Bál se, že tentokrát opravdu najde Modrou Lahev, že skončí jeho hledání a jeho život tak ztratí smysl. Teprve tehdy, když před deseti lety celou cestu od Venuše k Jupiteru poslouchal příběhy vášnivých cestovatelů o Modré Lahvi, objevil se v jeho životě cíl. Zapálil se pro ni a od té doby stále ještě hořel. Přistup k věci správně - a naděje, že najdeš Lahev dá o sobě celému tvému životu . Máš před sebou třicet let, ne-li více, jestliže při hledání Lahve nevyletíš z kůže a nepřiznáš ani sám sobě, že ne Lahev, ale hledání, riziko lovu, prach, města a nekonečná cesta je to, co potřebuješ.

Uslyšel něco jako přitlumené kašlání. Otočil se a popošel k oknu, které vedlo na dvůr. Nedaleko, sotva slyšitelně předouc, zastavil šedý dunový motocykl. Ze sedadla slezl tlustý blondýn a začal si prohlížet město. "Taky hledá," pomyslil si Beck a povzdechl si." Jsou nás tisíce, všichni jen hledáme a hledáme. Ale těch měst, městeček a vesnic, které se čítí pod tvým křikem jsou také tisíce, a teprve za tisíc let rozebrat a prosít vše, co po nich zbylo"

Ve dveřích se objevil Craik.

- Tak co, jak to jde?

- Nemám štěstí, - Beck vtáhl nosem vzduch. - Necítíš žádný zápach?

- Zápach ? - Craik se rozhlédl kolem.

- Něco jako ... whisky - Bourbon. -

- Cha-cha-cha-cha!- zasmál se Craik. - To je přece ode mě.

- Od tebe ?!

- Právě jsem se napil. Našel jsem ji tuhle v té místnosti. Jako obvykle jsem rozházel hromadu lahví a v jedné bylo trochu bourbonu, - tak jsem se napil.

Beck se roztřásl. Díval se na Craika a nespouštěl z něj oči.

- Odkud ... odkud by se tady, v marťanské lahvi vzal bourbon? - cítil, jak mu chladnou ruce. Pomalu pokročil vpřed:

- Ukaž mi ji, rychle!

- Ale, vždyť, to opravdu ne ...

- Dělej,k sakru!

Láhev z nebesky modrého marťanského skla, nepříliš velká, stála v rohu a když ji Beck stavěl na stůl, jeho ruka nepociťovala žádnou váhu. - Jako by láhev, lehká a přízračná, průzračná, byla utkána ze vzduchu.

- Je do poloviny plná bourbonu, - řekl Craik.

- Co si vymýšlíš, je prázdná ! - vykřikl Beck.
- Tak s ní zatřes.
Beck zvedl láhev a potřásl s ní.
- Slyšíš ? žbluňká.
- Ne, neslyším.
- Ale já to slyším jasně.
Beck postavil láhev na stůl. Sluneční světlo sem pronikalo bočním oknem a hroty paprsků vykřesávaly z úzké nádoby modré jiskry. Byla to modř hvězdy, kterou držel na dlani. Modř mělkého oceánského zálivu v poledne. Modř briliantu v paprscích jitřní záře.
- Je to ona, - vydechl Beck. - Vím, že je to ona. Hledat dál je zbytečné. Našli jsme Modrou Láhev.
Craik se na něj nedůvěřivě podíval:
- To není možné. Ty v ní opravdu nic nevidíš?
- Ne. Ale... - Beck se naklonil k lahvi a začal pečlivě zkoumat hlubiny toho vesmíru z modrého skla - když ji otevřu a vypustím ven to, co je uvnitř, budu to vědět jistě.
- Zavřel jsem ji pořádně.- Ukaž, otevřu ji.
Craik natáhl ruku k lahvi.
- Prosím o prominutí, pánové, - uslyšeli za zády.
Otočili se a uviděli tlustého blondýna. V ruce držel pistoli. Nedíval se na ně, díval se jen na Modrou Lahev. Tvář se mu roztahla v širokém úsměvu.
- Nesnáším, když si někdo vypomáhá zbraní, ale v tomto případě to jinak nejde. Zcela nutně totiž potřebuji tento umělecký výtvor. Doporučuji vám odevzdat mu dobrovolně.
Beck se téměř zaradoval. Bylo svým způsobem něco krásného na tom, jak se tyto dvě události sešly v čase; v hloubi duše si něco takového přál - aby mu ukradli poklad, když už ho bude držet v rukou. Teď měl před sebou alespoň čtyři, pět let nového hledání, honičky, boje, vítězství i prohry.
- No tak, podáte mi ji? - zeptal se blondýn.
Zvedl pistoli.
Beck mu podal lahev.
- Neuvěřitelné! To je k nevíře, - řekl tlustý blondýn. Tak snadné, že se to ani věřit nechce: člověk zastaví, uslyší hlasy, a najednou mu dají Modrou Lahev. Neuvěřitelné!
A s tichým smíchem pomalu zamířil k východu a zmizel v záři dne.

+ + + +

Pod dvěma chladnými marťanskými měsíci ležely kostry a prach půlnočních měst. Terénní automobil poskakoval na výmolech, skřípal a lezl po rozbité cestě kolem těchto měst, kde fontány, nábytek, který zůstal celý, obrazy a kovové stránky starých knih, byly zaprášeny malbou a vyschlými křídly hmyzu. Lezl kolem měst, která dávno přestala být městy. Stala se nejjemnějším prachem a ten se bezmyšlenkovitými květy rozpuštěl na křídlech větru tu sem, tu tam, tu klesal přímo na místě, tu se snášel mnoho mil odtud - jako písek v gigantických přesýpacích hodinách, znovu a znovu stavící své pyramidy.
Ticho propouštělo stroj, a vzápětí se za ním zavíralo.
- Nikdy ho nenajdeme, - řekl Craik. - Čert aby vzal ty cesty ! Rozpadly se časem - samé jámy a výmoly. Jemu je na motorce hej, může kličkovat a proplétat se ... sakra ! -
Ostře zatočili, aby objeli zničený kus cesty. Vozidlo fungovalo jako utěrka. Vpředu rovný šedý povrch, najedou na něj - a zpod věkovitého nánosu prachu vystupuje zlato a

jasná zeleň staré marťanské mozaiky, kterou je cesta vydlážděna.

- Počkej ! - vykřikl Beck a zastavil. - Něco se tam vzadu zablesklo.

- Vde ?

Couvli sto yardů zpátky.

- Tady ! Vidíš ? To je on.

V příkopu u cesty se válel dunový motocykl a napříč něho, v nepohodlné pozici, ležel blondýn. Jeho oči byly široce rozevřené a bezvýrazně se zablýskly, když na něj Beck posvítil baterkou.

- Kde je láhev ? - zeptal se Craik.

Beck seskočil do příkopu a sebral blondýnovu pistoli.

- Nevím. Tady ji nevidím.

- Jak zemřel?

- To taky nevím.

- Zdá se, že motorka je v pořádku. To není havárie.

Beck obrátil tělo.

- Žádné zranění. Vypadá to, jakoby se prostě zastavil o své vlastní vůli.

- A co infarkt? - nadhodil Craik. - Rozčilil se kvůli Lahvi, zalezl sem, aby se lépe schoval, myslel si, že to přejde, a skřátil ho infarkt.

- A kde je potom Modrá Lahev?

- Někdo šel kolem. Bože, však víš, kolik lidí ji hledá...

Pozorně se rozhlédli skrze temnotu. Vpředu na šedých chlumech, se na pozadí hvězdné tmy něco pohybovalo.

- Tamhle, podívej, - řekl Beck - Tři lidé.

- Skutečně. To musí být oni, kdo...

- Můj bože, podívej. Dívej se na to!

Dole v příkopě postava tlustého blondýna zasvítila a začala tát. Jeho oči teď vypadaly jako dva měsíční kameny na dně bystřiny. Svár zmizelo, proměnila se v plamen. Vlasy se změnily na krátké nitě ohňostroje, hořely a plivaly oheň. Před jejich očima se tělo změnilo a zahalilo se kouřem. Prsty se ou zacukaly v plameni a jakoby gigantické kladivo udeřilo do skleněné sochy, postava se rozsypala na prach, který se zvedl, zmizel v jazycích plamene a jako obláček mlhy ho noční vánek odnesl prvč.

- Oni určitě... Museli s ním něco udělat, - řekl Craik Ti tři... musí mít nějakou zbraň. Novou zbraň...

- Ale to se přece už stávalo, - namítl Beck. - Těm, kteří našli Modrou Láhev. Tak jsem to slyšel. Mizeli. A Modrá Láhev přecházela k dalším a ti také mizeli, - potřásl hlavou. - Když tělo puklo,zdálo se mi, jako v vzlétl milion světlušek ...

- Pokusíš se je dohnat ?

Beck se vrátil do vozidla. Přešel pohledem duny, návrší z prachu a mlčení.

- Nebude to tak snadné, ale zkusím to. Teď už ... nemohu jinak.

Zmlkl, a když opět promluvil, neobracel se již ke Craigovi:

- Myslím, že vím, co je v Modré Láhvi... Konečně jsem to pochopil: je v ní TO, CO NEJVÍCE CHCI. A to mě čeká.

- Já nejedu, řekl Craik, když přistoupil k vozidlu, kde ve tmě seděl Beck s rukama na kolenou. - Nepoženu se za třemi ozbrojenými lidmi. Já chci žít, Becku, jenom žít. Kdyby šlo jen o mě, tak by ta láhev vůbec nemusela existovat. A nemám v úmyslu dávat všanc svou kůži. Přeji ti hodně štěstí.

- Díky, - řekl Beck.
A zmizel za dunami.

+ + + +

Ch adná noc stékala jako voda po průzračném krytu terénního automobilu. Beck hledal cestu mezi obrovskými skálami, ostře brzdil ve vyschlých korytech mrtvých řek, na štěrkových polích a v křídových náplavech. Pruhy světla dvou marťanských měsíců zlatožlutě zbarvovaly basreliéfy bohů a zvířat, vytesané do skal, na jejichž tvářích, míli vysokých, byla vytesána písmena, která zvěčňovala marťanskou historii. Neuvěřitelné tváře s otevřenýma očima - jeskyněmi. Řev motoru uvolňoval ze skal kameny. Části starých skulptur, zlatících se v záři měsíců se rozpadaly a jako kamený déšť mizely ve tmě, ledové jak studniční voda.

Tel a řev motoru vracel jeho myšlenky zpět, ke všem nocím posledních deseti let, nocím, ve kterých rozdělával oheň na dnech vyschlých moří a kdy si pečlivě, beze spěchu připravoval jídlo. A když usnul, zdály se mu sny. Vždy jedno a totéž: jako by něco chtěl, ale nevěděl co.

V mládí těžký život na Zemi, panika roku 2130, hlad, sucho, anarchie, bída. Potom toulky po planetách, léta bez žen, bez lásky, roky samoty. Vyjdeš ze tmy do světla, z matky na svět, a co tu pro sebe nacházíš?

A potom mrtvý v příkopě. Nehledal snad také něco neobyčejného? Něco, co mu scházelo? A co vlastně je na světě pro takové jako je on, Beck? Existuje vůbec něco, k čemu by mohl směřovat?

- Ano. MODRÁ LÁHEV. - řekl si.

Průvodce zabrzdil a vyskočil s připravenou pistolí. Přikrčen, začal přebíhat od duny k duně. Vpředu, na chladném písku, jeden vedle druhého, leželi nataženi ti tři. Byli ze Země v oděvu z hrubé tkaniny, s opálenými tvářemi a zhrublými dlaněmi. Vedle nich se blýskala ve světle hvězd Modrá Láhev. Jak je Beck pozoroval, těla začala tát. Mizela, stávala se proužky páry, kapkami rosy, průzračnými krystaly. Okamžik - a nezůstalo po nich ani stopy.

Sesypal se na ně déšť popela a usedával na jejich šatech a tvářích, usazoval se na řasách. Ucítil chlad.

Zkameněl.

"Tlustý blondýn; mrtvoly, které mizí před očima. Craik hovořil o jakési nové zbrani ...

Ne.

Žádná nová zbraň.

MODRÁ LÁHEV.

Odzátkovali ji a našli v ní to, co si nejvíce přáli. Po celá dlouhá léta ji lidé, nešťastní, mučeni nesplněnými přáními, otvírali s nadějí, že v ní najdou to, co před tím nenašli na všech planetách. A nakonec to tedy našli, tak jako ti tři. Teď už bylo jasné, proč láhev tak rychle přechází od jednoho člověka k druhému a proč lidé mizí. Úroda je sklizena - a odpad šustí ve větru na písku, po březích mrtvých moří. Stává se plamenem, světluškami, mlhou."

Zvedl láhev a na vzdálenost natažené paže si ji prohlížel. Jeho oči se jasně leskly. Ruce se mu třásly.

Proto je tedy to, co ve skutečnosti chtějí všichni lidé? To je jejich tajné přání, skryté tak hluboko, že si je sami neuvědomují? - to, k čemu je to podvědomě táhne? To-

hle tedy mimoděk hledá každý člověk, využívaje pro své hledání i vlastní pocit viny ?

Hledá smrt.

Konec pochybnostem, trápení, potřebám, samotě, beznaději, strachu. - Konec všeho.

Ale opravdu každý ?

Ne! Například Craik ne. "

Beck pozvedl láhev výše. "Jak jednoduché, - pomyslel si, - a jak správné. Jen tohle jsem vždycky chtěl. A nic jiného. Nic. "

Prázdná láhev byla otevřená a její modř probleskovala ve svitu hvězd. Beck zvedl Lahev k ústům a jak jen mohl, aby zaplnil plíce, vtáhl vycházející z ní vzduch. "Nakonec ..", pomyslel si.

Naráz z něho v mžiku spadlo. V těle pocítil zvláštní chlad, potom podivné teplo. Zdálo se mu, že klouže po nekonečném hvězdném srázu dolů, do tmy, opojné jak víno. Plul teď v modrém vínu, v bílém vínu, v červeném vínu. V jeho hrudi hořely svíce a roztáčela se omnivá kola. Pocítil, jak se od něj oddělují ruce. Cítil, jak odlétají nohy - zábavné! Zasmál se. Zavřel oči a smál se dál.

Poprvé v životě byl šťastný.

Modrá Lahev spadla na chladný písek.

+ + + + + + +

Craik šel a hvízdal si. Svítalo. A najednou uviděl Modrou Lahev - ležela a třpytila se na bílém písku v prvních růžových paprscích slunce a nikdo u ní nebyl. Vždyť se naklonil, aby ji zvedl, uslyšel horký šepot jisker. Několik fialových a oranžových světlušek se mihlo ve vzduchu a odletělo pryč.

Ry o ticho. Ticho.

- V čertu! - Podíval se na mrtvá okna nedalekého města:

- Hej, Jacku!

Vysoká tenká věž se proměnila v prach.

- Tady je tvůj poklad, Jacku! Já ho nechci. Pojď sem a vezmi si ho!

- ... si ho! - odvětila ozvěna a zřítila se poslední věž.

Craik čekal.

- Teda to je něco, tohleto!... - nevydržel. - Lahev drží v ruce a staroušek Beck nikde.

Zatřepal modrou nádobou.

Uvnitř cosi zažbluňkalo.

- No prosím, jako prve. Plná bourbonu. Ej - boha !

Pořádně si přičichl a utřel si ústa. Spustil ruku a s lahví, houpající se mu na prstu, říkal:

- Tolik povyku kvůli dvěma, třem douškům bourbonu! Počkám tu na starouška Becka a dám mu tu čertovu láhev. No a zatím ... nedáte si ještě, pane Craik ? Děkuji, neodmítnu.

+ + + + +

Jenom jeden zvuk rušil bezlesé ticho mrtvé země - žbluňkání tekutiny, lijící se do vyschlého hrdla.

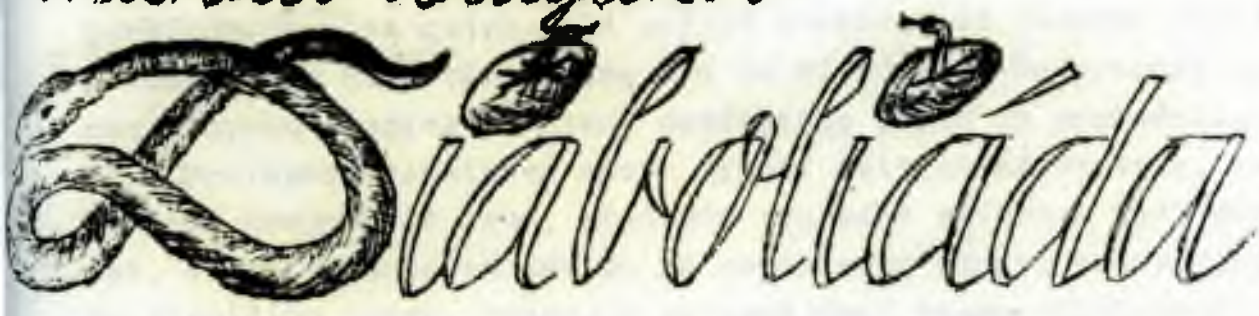
Modrá Láhev se třpytila v paprscích ranního slunce.

Craik se blaženě usmál a upil znovu.

/ R. Bradbury: The Blue Bottle; A Sea of Space, Doubleday, N.Y., 1970 přeložil: V. Havlík 1984/

RECENZE:

Michail Bulgakov

/Nakladatelství Práce, Praha 1985, překlad Alena Morávková, ilustrace Nora Musatová/

Michail Bulgakov /1891 - 1940/, jedna z nejtalentovanějších osobností ruské literatury mezi dvěma válkami, byl autorem několika stylových podob. Jeho zralé prózy se často vyznačují absurdním, překotně plynoucím dějem, vytvářejícím množství pitoreskních a tragikomických konfliktních situací. Tento postup mu umožňoval podávat suverénní, zpravidla satiricko-kritický, záběr společnosti i vytvářet pronikavé portréty jednotlivců s jejich přednostmi i slabostmi. Ze souboru /čtyř próz a filmového scénáře/, vydaného pod názvem Diaboliáda, nás zajímá nejvíce novela Osudná vejce /1925/, která je bezesporu pravou science-fiction.

Hrdina novely Osudná vejce, Vladimír Ipatjevič Persikov, profesor zoologie III. fakulty moskevské státní univerzity a světová kapacita v oboru obojživelníků, byl odvolán od práce svým asistentem a zanechal stát nezaostřený mikroskop. Po svém návratu k přístroji zahlédl v barevném svazku světla silný červený paprsek. Zpozoroval, že měňavky, vystavené po delší dobu jeho účinkům, se bleskurychle množily a navzájem soupeřily. V té chvíli se v hlavě profesora zrodil kolosální biologický objev.

Profesor Persikov nechá zkonstruovat kameru, která pomocí lomu světla soustavou čoček vytváří záhadný paprsek o potřebné intenzitě, a zahajuje sérii pokusů. Z jeho horečné práce jej vyruší události zvenčí. Na venkově v osadě Stěklovsk vypukne slepičí mor, který během dne vyhubí všechny tam-

ní slepice a rychle se šíří do kraje. Vláda ustanoví zvláštní komisi pro boj se slepičím morem, do níž je jmenován profesor Persikov. Ten se ovšem nedá příliš zdržovat od vědecké práce a konstruuje nové tři kamery pro další výzkum. Neúprosným morem vyhynou slepice na území sovětského státu do poslední.

Profesora Persikova znovu vyruší dotěrný návštěvník, Alexandr Semjonovič Osud, předseda vzorného sovchozu Rudý paprsek, který je autorem návrhu na urychlenou obnovu celostátního slepičího chovu. Dožaduje se zapůjčení kamer vynalezených profesorem. Ten nejprve rezolutně odmítá, ale po telefonátu z Kremlu kapituluje a odevzdá všechny tři kamery do rukou iniciativního, leč nevědomého Osuda.

V sovchozu Rudý paprsek jsou instalovány kamery nad zásilkou zahraničních vajec. Když se konečně vylíhne první várka kuřat, nalezou sovchozníci jen prázdné skořápky, přestože líheň byla přísně střežena po celou noc. Alexandr Semjonovič, zklamaný a vyčerpaný neúspěšným hledáním kuřat, se jde osvěžit do rybníka. Cestou jej z lopuší přepadne anakonda velikosti telegrafního sloupu. Zoufalý Semjonovič začne hrát v kritické situaci na flétnu valčík z Evžena Oněgina. To hada odradí, a tak místo Alexandra Semjoniviče se stane první obětí, brutálně rozdrcenou v hadím škrcení, jeho žena Máňa.

Osud vzbouří policejní stanici a policisté Ščukin a Polajtis se vypraví na místo neštěstí. V líhni sovchozu nalezou páchnoucí změť hadích těl a brzy na to i hrdinnou smrt při výkonu služby.

Zatím v Moskvě běsní profesor Persikov, že odbor pro chovatelství nebyl schopen ani do dvou měsíců dodat vejce pro pokusy. Konečně přicházejí vejce - ovšem slepičí. Profesor Persikov je na pokraji kolapsu. Tu vstupuje jeho spolupracovník docent Ivanov a mává zvláštní přílohou novin. Při pohledu na rozbalená vejce v pilinách vytřeští oči - rázem před ním vyvstane původ tragedie ve smolenské gubernii ... Ignorant Osud vypěstoval místo slepic hady, jejichž plodnost je díky paprsku stejně spontánní jako u měňavek. Objednávku hadích a krokodýlích vajec poslali omylem do sovchozu.

EV SSM 244

Události berou rychlý spád. Ve smolenské gubernii propuká panika a hromadný útěk na sever. Hadi táhnou v houfech a zanechávají za sebou obrovská množství vajec. Armáda jízdní, dělostřelectvo i letectvo s plynovými bombami se staví na odpor. Smolensk vynoří ve všeobecné panice. Profesor Persikov hyne ubit rozzuřeným davem, který ve své nevědomosti proti němu obrací svůj hněv na původce katastrofy a demoluje budovu zoologického institutu.

Rozuzlení nakonec vyplyne v souladu s historickou zkušeností. Nebezpeční plazi blížící se k Moskvě, které nedokáže zastavit už ani jízdní armáda, dělostřelectvo a plynové eskadry, porazí nakonec mráz. Dvoudenní nečekaný mráz usmrtí nejen hady a krokodýly, ale i jejich vejce, která mu nemohou odolat.

Dramatický a symbolicky konstruovaný děj novely naskýtá ve svém prudkém spádu řadu typických konfliktů, které Bulgakov s nadáním sobě vlastním využívá pro hluboké kritické postřehy společenské reality dvacátých let. Uveďme za všechny alespoň jeden z jeho brilantních záběrů, na němž je dobře patrný styl novely:

Profesor Persikov je krátce po svém objevu překvapen návštěvou muže, který mu nabízí spolupráci při realizaci a současně i vyšší peněžní obnos za poskytnutí dokumentace kamery. Zděšený Persikov, jenž v něm odhalí průmyslového agenta cizího státu, jej ihned vykáže z bytu a zavolá tajnou bezpečnost. Profesor Persikov se ovšem s podezřelým loučí tak rychle, že tento nešťastník odejde bez galoší. Během okamžiku dorazí vyšetřovatelé:

\+ + +

Příhoda s galošemi vyvolala výbuch nejživějšího zájmu hostí. Anděl řekl do telefonu kanceláři domovní správy jen několik slov: "Státní politická správa vyzývá tajemníka domovní správy Kolesova, aby se neprodleně dostavil s galošemi do bytu profesora Persikova." Vzápětí se objevil v pracovně bledý Kolesov a držel v rukou galoše.

"Vaseňko!" zavolal polohlasně anděl na třetího, který seděl v předsíni. Ten se malátně zvedl a celý jakoby rozhašený se vloužil do pracovny. Kouřová skla mu zcela zastínila

oči.

"Co je?" zeptal se lakonicky a ospale.

"Galoše."

Pohled kouřových očí sjel po galoších; přitom měl Persikov pocit, že pod skly na okamžik vyšlehl překvapivě bodavý, nikoli ospalý pohled. Ale vzápětí pohasl.

"Tak co, Vaseňko?"

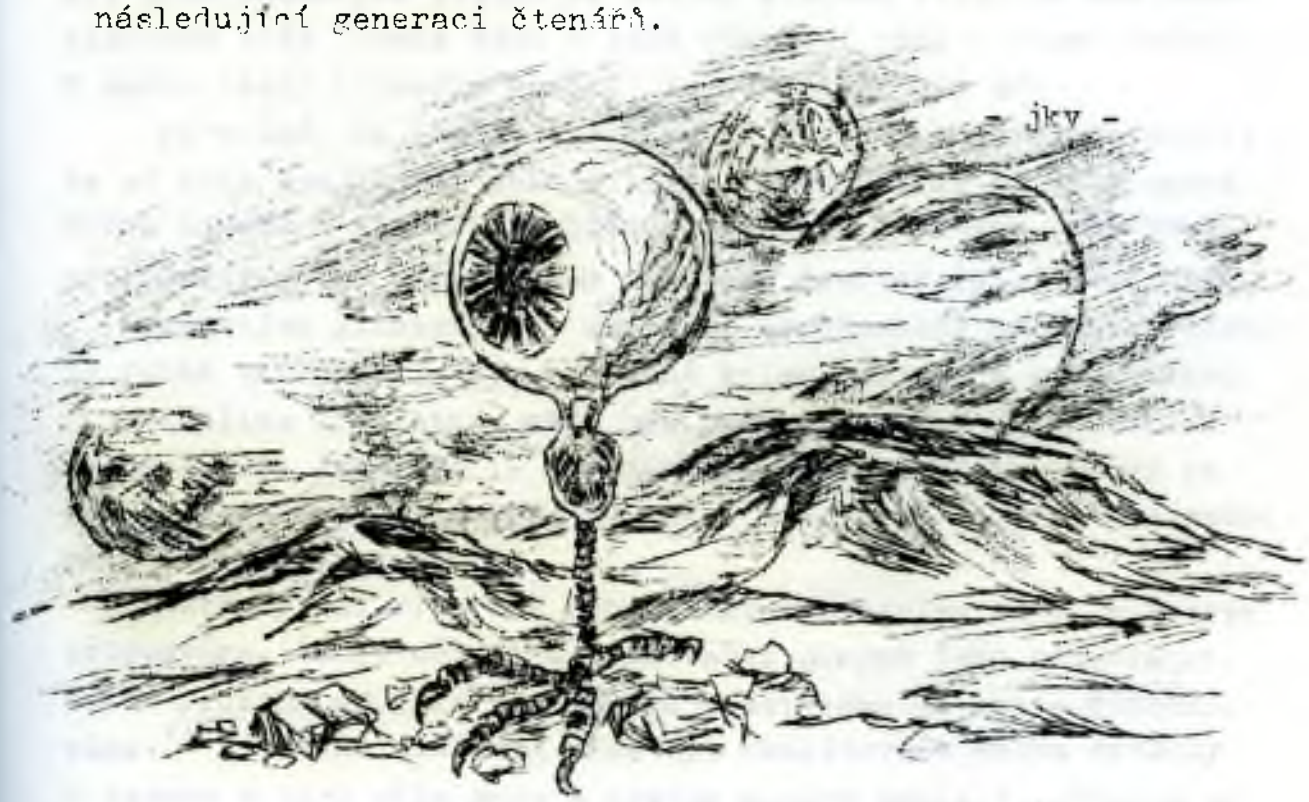
Ten, kterého oslovovali Vaseňko, odpověděl mdlým hlasem:

"Co by. To jsou galoše Pelenžkovského."

+ + +

Jakkoli je Bulgakovova próza britce satirická a často i ironická, neznamená to, že by se autor vyjadřoval o společnosti nebo o osobách z nějakého neúčastného pohledu. Naopak na mnoha stránkách klidnou hladinu vypravěčského tónu jako by rozčeřila obava, vzbuzená zájmem o osud rozpačitého hrdiny - i navzdory tomu, že neúplatná logika vnitřního světa novely si nakonec vyžádala jeho oběti.

Domnívám se, že nadčasové jádro, skryté v podtextu Bulgakovových pitoreskních próz, bude oslovovat ještě nejednu následující generaci čtenářů.

FV SSM 246

Opočlověk, kosmočlověk

/Apeman-Spaceman - Penguin Books, reprint 1979, editoři Harry Harrison a Leon E. Stower/

Science fiction nemá přiřazenu nějakou určitou roli v životě společnosti a dokonce se brání přesnému zařazení v rámci literatury. Existuje nepočítaně definice sf - a nepočítaně argumentů ke každé z nich - a zřejmě neexistuje tak snadná odpověď jako je tvrzení, že dívčí románek je o dívkách a kovbojka vypráví o kovbojích. Patrně jediná definice, s níž se nedá příliš polemizovat, i když ji většina lidí nesnáší, je: ,,SF je to, na co ukazuji, když říkám 'science-fiction' ''.

Od okamžiku, kdy se v roce 1926 tento termín zrodil, snažili se mnozí jej změnit - ale jen s malými nebo vůbec žádnými výsledky. Důvod, proč jejich úsilí vyznělo nadarmo, patrně spočívá ve skutečnosti, že obě složky názvu jsou podstatné. Jádrem je zajisté 'fiction' - román, beletrie; nenašel se dosud nikdo, kdo by tvrdil opak. A stejně je tomu i s vědou. Věda může být dobrá, může být špatná nebo může úplně chybět. Ale přesvědčení, že žijeme ve světě, kterému vtiskuje charakteristické rysy řízená věda - celé dědictví vědy - nesmí chybět. V každé části lidského konání je podstatný díl sf.

Je možné, že současná obliba sf je způsobena skutečností, že sf tuto svoji vlastnost poznala. Když čtenář ví, že atomová bomba dokáže v okamžiku zničit svět, nebo že vědou způsobené přelidnění učiní totéž během několika desítek let, těžko může být uspokojen literaturou, která si neuvědomuje existenci těchto faktů ani jiné změny, vyvolané kolem nás vědou a technikou.

Většina literatury může být změnou kostýmů a dopravních prostředků do jakéhokoliv období posledního tisíciletí. SF je však stejně nová jako vědecký odkaz dvacátého století - a proto připouští existenci vědy.

Může být sf víc, než pohá zábava? Kingsley Amis, o kterém připomeňme, že je učitel a vychovatel stejně jako spisovatel, píše: ,,Úloha sf jako výchovného prostředku je stále silně podceňována.'' Výchovná úloha sf může být realizována mnoha způsoby. O jednom z nich píše Amis v Nových mapách pekla: ,,Vysoce si vážíme techniků, jsou beze vší pochyby důležití, a protože hodnotím sf mnohem více jako humanizující než jako brutalizující faktor, její pohyb mezi nimi je pro mne nadějné znamení.''

FV SSM 247

Jestliže sf přináší lidskost technice, pak druhou stranou mince by mělo být přenášení techniky - nebo alespoň porozumění vědě - zbytku lidstva. SF literatura - to nejsou vědecká pojednání, ale bezpochyby má kladný poměr a respekt k vědeckým skutečnostem, a ty nejlepší jsou jedinečným souzněním pravdy a umění. Pravda, reprodukovaná uměním - to zní velmi podobně jako Amisova ,,výchovná úloha''.

o o o

Příliš mnoho širokoúhlých a milióny dolarů podepřených ukázek divů kinematografie bylo vyhlašováno jako ten nejlepší příběh, jaký kdy vznikl. Tato tvrzení jsou velmi pochybná, neboť ve skutečnosti sama historie lidstva je tím nejlepším příběhem. Jakou jen nepředstavitelnou vzdálenost jsme překonali! Pohleďme na ty dva - jednoho téměř člověka - , a na člověka samotného - oddělené milióny let. Jeden - opočlověk - právě začal rozvíjet schopnost chůze a běhu po dvou nohách. Druhý je ve vzduchotěsném obleku - vznáší se v blízkosti kosmického plavidla, řítícího se po oběžné dráze okolo Země. Jak uskutečnily lidské generace ten pokrok od prvního chodce po Zemi k chodci Vesmírem?
A můžeme se odvážit říci, že osvojování vesmíru je posledním krokem lidského pokroku? A pokud ne - co bude následovat?

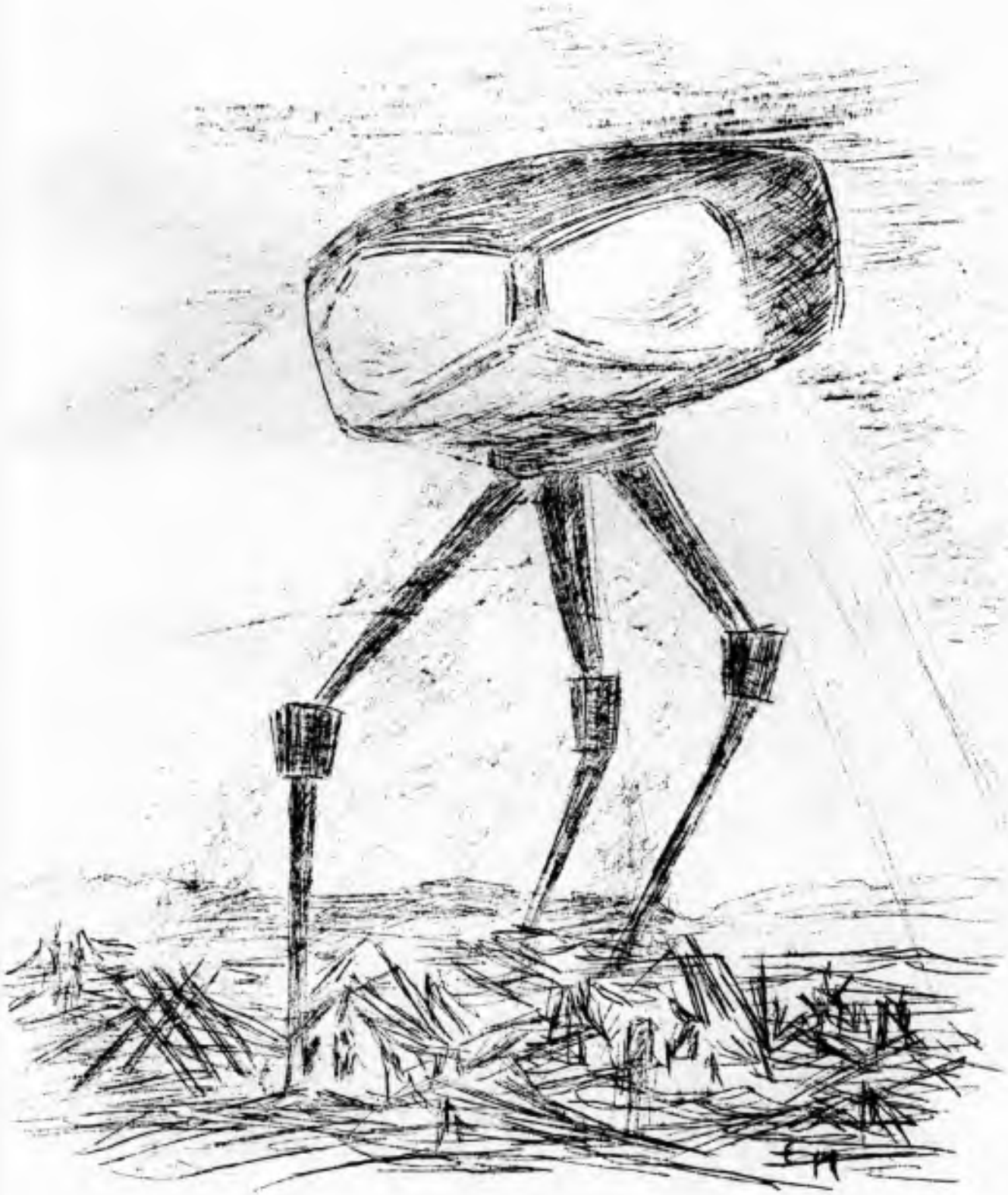
Toto jsou uchvacující otázky. To, co následuje, jsou možné uchvacující odpovědi.

\- - - -

Touto předmluvou zahajují Harry Harrison a Leon E. Stover Antologii ,,Apeman, Spaceman''. Sbírka sama patří k mírnému nadprůměru, toto úvodní slovo jí však dává nové dimenze - ukazuje jeden možný přístup k chápání sf - a tak je můžeme považovat za další příspěvek k diskusi na téma Quo vadis...?, kterou zahájil sfk Castor na letošním Tatraconu.

PAGI

FV SSM 248

FV SSM 249